

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/cieplo/charakterystyka-rynku/8432,2018.html>
03.05.2024, 08:26

2018

Przedsiębiorstwa koncesjonowane

Na koniec 2018 r. na regulowanym rynku ciepła działało 399 przedsiębiorstw, które posiadały koncesje udzielone przez Prezesa URE na działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji oraz obrotu ciepłem.

Od pierwszego badania w 2002 r. liczba koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych zmniejszyła się o połowę, co spowodowane było przede wszystkim zmianami w ustawie Prawo energetyczne, a także przekształceniami organizacyjnymi i własnościowymi w ciepłownictwie. Znaczne zmniejszenie liczby podmiotów koncesjonowanych nie wpłynęło na zmianę wielkości regulowanego rynku ciepła.

Zmieniła się w tym okresie również struktura koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych. Zdecydowanie wzrósł udział przedsiębiorstw, których przychody z działalności ciepłowniczej kształtują się na poziomie od 70 do 100% łącznych przychodów - o ponad 14 punktów procentowych od 2002 r. Znacząco wzrósł udział firm typowo ciepłowniczych (grupa PKD 35.3) - o 20,7 punkty procentowe, natomiast wyraźnie spadł, bo aż o 24 punkty procentowe, udział przedsiębiorstw spoza energetyki prowadzących działalność gospodarczą związaną z zaopatrzeniem odbiorców w ciepło, a więc przedsiębiorstw należących do grup PKD innych niż 35.1 i 35.3.

Potencjał ciepłownictwa

Koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze dysponują zróżnicowanym i rozdrobnionym potencjałem technicznym określanym przez dwie podstawowe wielkości, tj. zainstalowaną moc cieplną oraz długość sieci ciepłowniczej.

W 2018 r. całkowita moc cieplna zainstalowana u koncesjonowanych wytwórców ciepła wynosiła 55 209,6 MW (w 2002 r. - 70 952,8 MW), a moc osiągalna - 53 915,1 MW (w 2002 r. - 67 285,4 MW).

Koncesjonowani wytwórcy ciepła wytwarzają ciepło w źródłach różnej wielkości z przewagą ilościową źródeł małych do 50 MW (59,1% w 2018 r.). Tylko jedenaście koncesjonowanych przedsiębiorstw dysponowało mocą osiągalną swoich źródeł przekraczającą 1 000 MW, a ich łączna moc osiągalna stanowiła 1/3 mocy osiągalnej wszystkich źródeł koncesjonowanych. Podmioty te działały również w obszarze wytwarzania energii elektrycznej.

Koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze dysponowały w 2018 r. sieciami o długości

21 367,6 km, przy czym należy zaznaczyć, że wielkość ta obejmowała sieci ciepłownicze łączące źródła ciepła z węzłami cieplnymi oraz sieci niskoparametrowe - zewnętrzne instalacje odbiorcze. Spośród badanych przedsiębiorstw 9,5% nie posiadało sieci. W okresie siedemnastu lat badań koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych długość sieci przypadająca na jedno przedsiębiorstwo uległa podwojeniu. W 2018 r. na jedno przedsiębiorstwo przypadało 56,2 km sieci wobec 23,8 km w 2002 r.

Wielkością charakteryzującą potencjał sektora jest również zatrudnienie. W latach 2002-2018 koncesjonowane ciepłownictwo zredukowało zatrudnienie o ponad połowę. Jednym z powodów zmniejszenia zatrudnienia jest na pewno zmniejszenie liczby podmiotów uczestniczących w badaniach Prezesa URE ze względu na podwyższenie progu koncesyjnego. Zmniejszenie liczby zatrudnionych spowodowane było także potrzebą racjonalizacji kosztów działalności. Również postęp techniczny i technologiczny w przedsiębiorstwach ułatwił taką politykę personalną. W wyniku znacznego ograniczenia zatrudnienia w sektorze nastąpił znaczny wzrost wydajności pracy mierzony wielkością przychodu na zatrudnionego.

Produkcja ciepła i zużycie paliw

W 2018 r. wytwarzaniem ciepła zajmowało się prawie 90% wszystkich badanych przedsiębiorstw ciepłowniczych. Wytworzyły one łącznie z ciepłem odzyskanym w procesach technologicznych (odzysk ciepła) 411,6 tys. Tj ciepła, co oznacza wzrost o 4,6% w stosunku do roku ubiegłego.

Do odbiorców przyłączonych do sieci trafiło ostatecznie 56,8% ciepła wytworzonego przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze – po zaspokojeniu własnych potrzeb cieplnych przedsiębiorstw oraz uwzględnieniu strat podczas przesyłania. Nieco mniej niż połowa ciepła oddanego do sieci (46,8%) była przedmiotem dalszego obrotu.

W 2018 r. spośród 389 wytwórców ciepła biorących udział w badaniu 32% z nich wytwarzało ciepło w kogeneracji, co oznacza wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 2 punkty procentowe.

Po siedemnastu latach badań koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych można stwierdzić, że dywersyfikacja paliw zużywanych do produkcji ciepła postępuje bardzo powoli. Paliwa węglowe w stanowią prawie 72,5% paliw zużywanych w źródłach ciepła (w 2017 r. było 74%). Zróżnicowanie paliw zużywanych do produkcji ciepła jest nieco większe wśród przedsiębiorstw produkujących ciepło w kogeneracji. W tej grupie przedsiębiorstw również dominują paliwa węglowe, ale już 32,0% stanowią inne paliwa, w tym 6,3% olej opałowy, 8,6% gaz ziemny i 9,7% biomasa.

Sprzedaż i ceny sprzedaży ciepła

W 2018 r. wolumen sprzedaży ciepła ogółem przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze (łącznie z odsprzedażą innym przedsiębiorstwom) wyniósł 358 801,1 Tj i był niższy o 5,6% niż w 2017 r. (380 195,6 Tj). Średnia cena ciepła sprzedawanego ze

wszystkich koncesjonowanych źródeł wytwarzających ciepło wyniosła 38,72 zł/GJ i była wyższa o 2,3% niż w 2017 r.

Średnie ceny ciepła ze źródeł wytwarzających ciepło w kogeneracji były zdecydowanie niższe niż ceny ciepła ze źródeł niebędących jednostkami kogeneracji – o 16,6%. W dziesięciu województwach różnica ta zdecydowanie przewyższała 10% a największe różnice zanotowano w województwie mazowieckim (o 35,4%), świętokrzyskim (o 31,2%) i podlaskim (o 23,7%). Tylko w województwie wielkopolskim średnie ceny ciepła ze źródeł pracujących w kogeneracji były wyższe od cen ciepła ze źródeł niebędących jednostkami kogeneracji.

Wysokość cen ciepła jest ściśle związana z rodzajem paliwa zużywanego w źródle do jego wytwarzania. W 2018 r. zaobserwowano znaczny wzrost kosztów jednostkowych paliw zużywanych przy wytwarzaniu ciepła, zwłaszcza węgla kamiennego, którym pokrywane jest ponad 72% zapotrzebowania na paliwa. Znaczące podwyżki cen paliw zanotowano szczególnie w II półroczu 2018 r., co niewątpliwie miało wpływ na wzrost średnich kosztów jednostkowych paliw zużywanych przy wytwarzaniu ciepła.

Sytuacja ekonomiczna

2018 r. przyniósł zdecydowanie niekorzystne zmiany dla przedsiębiorstw zajmujących się dostarczaniem ciepła do odbiorców. Zmiany zachodzące w otoczeniu przedsiębiorstw spowodowały gwałtowne wzrosty niektórych kosztów prowadzenia działalności.

Przede wszystkim dynamicznie wzrosły koszty zakupu paliw stosowanych przy wytwarzaniu ciepła, zwłaszcza węgla kamiennego. Wzrost ceny paliw, to wzrost cen wytwarzanego ciepła, a dalej wzrost kosztów strat na przesyłaniu i dystrybucji ciepła. Ceny ciepła wytwarzanego z węgla kamiennego są istotnym elementem kształtowania poziomu przychodów sektora ciepłowniczego oraz obciążeń odbiorców ciepła ze względu na dominującą rolę tego paliwa w wytwarzaniu ciepła (72,5% paliw zużywanych do produkcji ciepła). Niekorzystną sytuację pogłębiały również rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂. Malejące pule darmowych uprawnień do emisji powodowały dodatkowo wzrost kosztów emisji.

Pomimo niekorzystnych zmian w otoczeniu przedsiębiorstw ciepłowniczych, powodujących drastyczny wzrost kosztów prowadzenia działalności, rok 2018 był kolejnym, w którym przychody osiągnięte przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze umożliwiły pokrycie z nadwyżką poniesionych kosztów w zakresie działalności związanej z zaopatrzeniem odbiorców w ciepło. Wynik finansowy brutto ukształtował się na poziomie (+) 345 114,8 tys. zł i był zdecydowanie niższy niż w 2017 r. (1 270 940,2 tys. zł).

Obniżenie wyniku finansowego wiąże się również ze spadkiem rentowności przedsiębiorstw ciepłowniczych. Wskaźnik rentowności w 2018 r. ukształtował się na poziomie (+) 1,88%.

W okresie siedemnastu lat badań przedsiębiorstw ciepłowniczych korzystne zmiany wykazały wskaźniki techniczne. Istotnie wzrosła w tym okresie sprawność wytwarzania,

natomiast sprawność przesyłania kształtowała się na niemal niezmiennym poziomie. Na podkreślenie zasługuje znaczący spadek poziomu emisji szkodliwych substancji do atmosfery, głównie pyłów, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu, również emisja CO₂ obniżyła się o prawie 18%.

Średnia cena jednoskładnikowa ciepła w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 49,46 zł/GJ i była wyższa o 2,3% od ceny z 2017 r. (48,33 zł/GJ).

W latach 2002-2018 zanotowano znaczący wzrost wskaźnika reprodukcji majątku trwałego. Wartość tego wskaźnika w 2018 r. wskazuje na wysoki stopień inwestowania, przewyższający poziom amortyzacji majątku trwałego. Udział przedsiębiorstw realizujących przedsięwzięcia inwestycyjne wśród przedsiębiorstw biorących udział w badaniach Prezesa URE utrzymuje od kilku lat na niezmiennym poziomie – około 79%.

Finansowanie inwestycji przez koncesjonowane przedsiębiorstwa ciepłownicze odbywa się głównie ze środków własnych. W 2018 r. udział środków własnych w finansowaniu poniesionych nakładów wyniósł 80,5% nakładów całkowitych.

Data publikacji : 08.10.2019

Data modyfikacji : 08.10.2019

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)